การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์

The Development of Thai Language Comprehensive Reading Ability Using SQ4R Learning Activities with Exercises for 3th Grade Students in Khoklampadungwit School

ช่อเพชร ศิริภักดิ์[1*], ภูษิต บุญทองเถิง[2], ประสพสุข ฤทธิเดช[3]
Chophet Siriphak[1*], Poosit Boontongtherng[2], Prasopsuk Rittidet[3]

[1,2,3] สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
[1,2,3] Curriculum and Instruction, Master of Education Program, Rajabhat Maha Sarakham University

*Corresponding email: p.e.t34990@gmail.com
Received: 11 August 2021; Revised: 19 October 2021; Accepted: 25 October 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย 3) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ จำนวนนักเรียน 9 คน ที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถชนิดเลือกตอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.83/80.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.6602 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.02 3) ความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, การเรียนรู้แบบ SQ4R, แบบฝึกทักษะภาษาไทย

ABSTRACT

The purposes of the research were to (1) development of Thai language comprehensive reading SQ4R learning exercises for 3th Grade Students in Primary School by efficiency criterion set at 80/80. (2) study effectiveness Index of Thai language comprehensive reading ability using SQ4R learning activities with exercises for 3th Grade students. (3) compare pre-test and post-test results of 3rd Grade students that study by Thai language comprehensive reading ability using SQ4R learning activities with exercises and (4) study 3th Grade students satisfaction to SQ4R learning activities with exercises. The target was 3th Grade students of Khoklampadungwit School, Kalasin Primary Education Service Area Office 1 with purposive sampling method. Data collection were: (1) active learning plan (2) multiple choice test and (3) satisfaction questionnaire. Data analysis such as: percentage, mean and Standard Division.

The results showed that (1) the active learning Thai language comprehensive reading SQ4R learning exercises for 3th Grade Students in Primary School have efficiency criterion at 81.83/80.56. (2) the effectiveness Index of Thai language comprehensive reading ability using SQ4R learning activities with exercises for 3th Grade students equal 0.6602 or 66.02 percentage. (3) the comprehensive reading ability pre-test and post-test results of 3th Grade that learning Thai language comprehensive reading ability using SQ4R learning activities with exercises. The post-test scores higher than pre-test with statistical significance at .05 and (4) the level score of 3th Grade students satisfaction to SQ4R learning activities with exercises was satisfied.

Keywords : Comprehensive Reading, SQ4R Learning, Thai language Exercises

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้จริง กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.37) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยไว้ทั้งหมด 5 สาระคือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระการเรียนรู้ด้านการอ่านได้กำหนดไว้ว่า อ่านออกเสียงคำ ประโยค อ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในส่วนของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ได้กำหนดไว้ว่า ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 37-44)

การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญในการติดต่อสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ จึงสำคัญต่อการพัฒนาความคิดและคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เพราะสามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง การอ่านจับใจความจะทำให้ผู้อ่านรู้จักคิดวิเคราะห์ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ เช่น ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 121) สรุปความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านแล้วเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์มาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

ปัจจุบันปัญหาที่พบมากในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย คือ ปัญหาการอ่านจับใจความ สาเหตุมาจากนักเรียนอ่านหนังสือแล้วไม่สามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ ได้จัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนประสบปัญหาขาดความสามารถด้านการอ่านมากที่สุด โดยเฉพาะการอ่านเพื่อจับใจความ เมื่อเรียนแล้วผู้เรียนไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญ หรือเนื้อหาที่เป็นร้อยแก้วร้อยกรอง จากเรื่องราวต่างๆได้ ผู้เรียนไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญเพื่อเขียนคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่อ่านได้ส่งผลให้การอ่านเป็นสมรรถภาพที่มีผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ต่ำ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการสื่อสาร ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งสาเหตุของปัญหาส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา 2562 การประเมินด้านภาษาของนักเรียนโรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 27 ผลการประเมินที่เป็นภาพรวมของประเทศ นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ (2562: 8)

แนวทางการแก้ปัญหาในการอ่านจับใจความนั้น ถ้านักเรียนได้รับการฝึกเพียงพอและสม่ำเสมอ ดังนั้นแบบฝึกทักษะมีความจำเป็น เพราะเป็นการทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว ปัจจุบันครูส่วนใหญ่ใช้แบบฝึกหัดที่มีอยู่ในหนังสือเรียน ซึ่งแบบฝึกการอ่านการเขียนจะมีอยู่น้อยมาก ครูจึงจำเป็นจะต้องสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในเรื่องการอ่านเขียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกจากง่ายไปยากเพื่อให้นักเรียนสนใจมีกำลังใจ แบบฝึกเป็นแบบฝึกสั้นๆ เพื่อไม่ให้เบื่อและแบบฝึกต้องเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนจะทำให้สนใจจำได้ดี จึงนับได้ว่าแบบฝึกเป็นวิธีการแก้ปัญหาวิธีหนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 4)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงเทคนิคการสอนแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะในการคิดที่เป็นระบบ เป็นการสอนที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน และมีความชำนาญในการอ่านเพิ่มมากขึ้น ซึ่งพบว่าการสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่โรบินสัน (Robinson, 1961: 29-30) ได้เสนอไว้ ต่อมาในปี 1984 วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ได้เสนอแนะวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เป็นวิธีสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้ดี สามารถคาดเดา เข้าใจแนวคิดเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วจดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสอนแบบ SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างนิสัยการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะรู้จักตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำความเข้าใจจากเรื่องหรือทบทวนเนื้อหา เพื่อช่วยในการจำเรื่องที่อ่าน และนักเรียนสามารถเรียงลำดับขั้นเพื่อหาใจความ

สำคัญได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นานช่วยให้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบในแบบทดสอบ นอกจากนี้ยังช่วยให้อ่านได้เร็วขึ้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นที่ 1 กิจกรรมสำรวจ ขั้น S (Survey) นักเรียนสำรวจเรื่องเพื่อให้รู้เนื้อหาอย่างคร่าวๆ 2) ขั้นที่ 2 กิจกรรมตั้งคำถาม ขั้น Q (Question) นักเรียนต้องการรู้อะไรบ้าง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3) ขั้นที่ 3 กิจกรรมอ่านละเอียด ขั้น R (Read) นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องนิทาน อย่างละเอียดอีกครั้ง 4) ขั้นที่ 4 กิจกรรมบันทึกคำตอบ ขั้น R (Record) นักเรียนเขียนบันทึกคำตอบ 5) ขั้นที่ 5 กิจกรรมสรุปใจความสำคัญ ขั้น R (Recite) นักเรียนเขียนคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ โดยสรุปเป็นสำนวนภาษาของตนเอง และ 6) ขั้นที่ 6 กิจกรรมทบทวนความเข้าใจ ขั้น R (Reflect) นักเรียนตรวจสอบความเข้าใจ (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2554) การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจจากเรื่องหรือเนื้อหา และสามารถเรียงลำดับขั้นเพื่อหาใจความสำคัญจากการอ่านแล้วตอบคำถามจากแบบฝึกทักษะได้ ผู้เรียนรู้จักฝึกหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการอ่าน เพราะผู้เรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่อง และยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของตนเองในการเขียนขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จากสภาพปัญหาการอ่านจับใจความและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่าน การเขียน และมีนิสัยรักการอ่านจับใจความ รวมถึงการเขียนสรุปความ ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวนห้องเรียน 1 ห้อง รวมนักเรียน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ

2.1 ตัวแปรตาม

1) ความสามารถการอ่านจับใจความ

2) ความพึงพอใจของนักเรียน

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังนี้ ตัวชี้วัดที่ 3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัดที่ 4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ ตัวชี้วัดที่ 5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีตัวชี้วัดประกอบเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการอ่านจับใจความ การอ่านนิทาน การอ่านข่าว การอ่านบทร้อยกรอง การอ่านเรื่องสั้น การอ่านโฆษณา

กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย 6 ขั้น (สุภาวดี ยนตชัย, 2556: 47)

ขั้นตอนที่ 1. ขั้นสำรวจ S (Survey)

ขั้นตอนที่ 2. ขั้นตั้งคำถาม Q (Question)

ขั้นตอนที่ 3. ขั้นอ่าน R (Read)

ขั้นตอนที่ 4. ขั้นจดบันทึก R (Record)

ขั้นตอนที่ 5. ขั้นสรุปใจความสำคัญ R (Recite)

ขั้นตอนที่ 6. ขั้นทบทวน R (Reflect)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ไม่นับรวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พร้อมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจำนวน 6 เรื่อง ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย 1. หลักและวิธีการอ่านจับใจความ 2. การอ่านจับใจความจากนิทาน 3. การอ่านจับใจความจากข่าว 4. การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง 5. การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น 6. การอ่านจับใจความจากโฆษณา โดยมีลำดับขั้นตอน คือ 1. ขั้นสำรวจ S (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม Q (Question) 3. ขั้นอ่าน R (Read) 4. ขั้นจดบันทึก R (Record) 5. ขั้นสรุปใจความสำคัญ R (Recite) 6. ขั้นทบทวน R (Reflect) ผลจากประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 มีความหมาะสมมากที่สุด

4.2 แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ 0.60 ขึ้นไป สามารถนำมาใช้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระหว่าง 0.80-1.00

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็นระดับความพึงพอใจเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.00 - 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่

ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.99 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ 0.60 ขึ้นไปสามารถนำมาใช้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระหว่าง 0.80-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

5.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้

5.3 เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R หลังจากนั้นทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

5.4 เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้น ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

6. วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

6.1 หาค่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 = 80/80

6.2 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตรคำนวณค่า E.I.

6.3 เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ โดยสถิติการทดสอบลำดับเครื่องหมายของวิลคอกซ์สัน (Wilcoxon Sign Ranks Test) กรณีกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก ($n < 30$)

6.4 หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (E_1/E_2) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.83/80.56 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการเรียนรู้	n	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	9	480	392.78	1.13	81.83
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	9	20	24.35	1.27	80.56
ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 81.83/80.56					

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (E_1/E_2) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.83/80.56 นั่นคือ การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนโดยรวมร้อยละ 81.83 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยรวมร้อยละ 80.56

2. การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนหลังเรียน	คะแนนก่อนเรียน	ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ
9	20	145	77	0.6602	66.02

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6602 แสดงว่าผู้เรียนมีคะแนนทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 66.02

3. การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ

	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	P-value
หลังเรียน	9	20	16.11	1.27	8	12.068	0.007
ก่อนเรียน	9	20	8.56	1.13			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 8.56 คะแนน หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 16.11 คะแนน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนอ่านเรื่องราวจับใจความหลากหลายเรื่อง	4.56	0.73	มากที่สุด
2	นักเรียนชอบเนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านแต่ละเรื่อง	4.33	0.50	มาก
3	นักเรียนชอบทำแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคSQ4R ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจอ่านคร่าวๆ (S-Survey)	4.44	0.73	มาก
4	นักเรียนชอบทำแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคSQ4R ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคำถามจากเรื่อง (Q-Question)	4.67	0.50	มากที่สุด
5	นักเรียนชอบทำแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคSQ4R ขั้นตอนที่ 3 การอ่านอย่างรอบคอบ นักเรียนอ่านเพื่อหาคำตอบอีกครั้ง (R1-Read)	4.56	0.53	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6	นักเรียนชอบทำแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคSQ4R ขั้นตอนที่ 4 การจดจำนักเรียนทำความเข้าใจคำตอบ (R2-Record)	4.00	0.87	มาก
7	นักเรียนชอบทำแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคSQ4R ขั้นตอนที่ 5 การเขียนสรุปใจความ (R3-Recite)	4.67	0.50	มากที่สุด
8	นักเรียนชอบทำแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคSQ4R ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นจากเรื่อง (R4-Reflect)	4.78	0.44	มากที่สุด
9	การฝึกกิจกรรม SQ4R แต่ละขั้นตอนช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความอย่างง่ายและเข้าใจ	3.89	0.78	มาก
10	นักเรียนภูมิใจในผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของตนเอง	4.11	0.78	มากที่สุด
เฉลี่ย		**4.40**	**0.16**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้ข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D. = 0.16)

อภิปรายผล

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีข้อค้นพบที่ควรนำมาสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.83/80.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายของการวิจัย ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนที่มีขั้นตอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจาก ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ S (Survey) การอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม Q (Question) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลเป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของนักเรียน ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความสำคัญ R3 (Recite) การสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน R4 (Reflect) การทบทวน วิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น ซึ่งกิจกรรมของขั้นที่ 1 ขั้น

สำรวจ S (Survey) การอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาจุดสำคัญของเรื่อง นักเรียนสามารถตอบคำถาม ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยคอยดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ใช้เวลาเหมาะสมโดยไม่มากหรือน้อยจนเกินไป และเป็นสิ่งที่น่าสนใจ จึงทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากได้ผ่านขั้นตอนและกระบวนการสร้างอย่างมีระบบ ทั้งได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่คอยตรวจสอบช่วยแก้ไขให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และยังมีประสิทธิภาพของคุณภาพเครื่องมือสามารถยอมรับได้กระบวนการดังกล่าวที่ผู้วิจัยกล่าวมา ส่งผลให้ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบ SQ4R 6 ขั้นตอน ดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554: 225) กล่าวถึง วิธีสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้น ดังนี้ 1. Survey – S คือ การสำรวจอ่านคร่าวๆ 2. Question – Q คือ การตั้งคำถามจากเรื่อง 3. Read – R คือ การอ่านอย่างรอบคอบ นักเรียนอ่านเพื่อหาคำตอบอีกครั้ง 4. Record - R คือ การจดจำนักเรียนทำความเข้าใจคำตอบ 5. Recite – R คือ การเขียนสรุปใจความ 6. Reflect – R คือ การวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นจากเรื่อง ซึ่งการจัดกิจกรรมการสอนนี้ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยนันทนาใจทาน (2553) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลของการวิจัย พบว่า ใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีระบบตามหลักเกณฑ์การสร้างและผ่านการทดลองใช้มาแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีเกณฑ์ 89.26/84.31 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ นริสรา สุนนทราช (2554: 58-62) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.72/86.36 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทธิรา ศิริตานนท์ ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า 1) ก่อนเรียนนักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.23 คิดเป็นร้อยละ 60.77 หลังเรียนนักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.46 คิดเป็นร้อยละ 78.20 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และนักเรียนมีความก้าวหน้าค่าเฉลี่ย 5.23 คิดเป็นร้อยละ 17.43 2) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่าหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Siritanont, 2016: 75-82)

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6602 คิดเป็นร้อยละ 66.02 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามหลักการ ขั้นตอนของทฤษฎี เปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน ให้นักเรียนฝึกการตั้งคำถามด้วยประโยคที่ง่ายและสั้นๆจากเรื่องที่อ่าน แล้วหาคำตอบจากคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ และให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความ

คิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน โดยจะเห็นได้ว่าการดำเนินกิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้และสามารถเขียนสรุปได้ด้วยตัวเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ มีความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนันทนา ใจทาน (2553) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มี 0.7733 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร้อยละ 77.33

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนตามแบบเรียน SQ4R คือ ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ S (Survey) การอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม Q (Question) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลเป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของนักเรียน ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความสำคัญ R3 (Recite) การสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน R4 (Reflect) การทบทวน วิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น ซึ่งการสอนผู้วิจัยได้เน้นให้ผู้เรียนอ่านเรื่องราวของเนื้อหาตามขั้นตอน มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการอ่าน การตั้งคำถามตอบคำถาม สรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนภาษาของตนเองแล้วนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในการอ่านจับใจความเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับ แสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนสรุปความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องเมขลา ลือโสภา (2555: 118-119) ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.40, S.D. = 0.16) เป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื่องจากการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เป็นแบบฝึกทักษะที่มีขั้นตอนไม่ซับซ้อนยุ่งยาก เข้าใจง่ายทำให้นักเรียนสามารถตอบคำถาม กล้าแสดงความคิดเห็นต่อการอ่าน ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ โดยครูผู้สอนคอยเสริมแรงบวกให้แก่นักเรียนด้วยการชื่นชม และให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้ เมื่อเรียนจบในแต่ละแผนแล้วนักเรียนจะทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย หลักการอ่านจับใจความ การอ่านนิทาน การอ่านข่าว การอ่านบทร้อยกรอง การ

อ่านเรื่องสั้น การอ่านโฆษณา ซึ่งมีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน จึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ จิตตะกาล (2556) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิบูลย์ ตัญญบุตร (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R รวมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมัย ลาสุวรรณ (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเหล่านาแกวิทยานุสรณ์ ชั้นมัธยมศึกษาปี 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 36 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนจะต้องศึกษาเนื้อหาสาระของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ครูผู้สอนควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำขั้นตอนการเรียนรู้และคอยช่วยเหลือนักเรียนเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาหรือไม่เข้าใจในการเรียนรู้

1.3 ครูผู้สอนควรมีการเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและเพื่อให้เด็กได้มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยเทคนิควิธีอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการวางแผนในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของผู้เรียนและห้องเรียนในแต่ละพื้นที่

2.3 การจัดกิจกรรมขั้นตั้งคำถามจะใช้เวลานานกว่าขั้นกิจกรรมอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่เรียนช้า ครูต้องช่วยเหลือแนะนำในการตั้งคำถามและวิธีตอบคำถามโดยการฝึกตั้งคำถาม ถามตัวเองก่อนจนกระทั่งสามารถตั้งคำถามเองได้ หลังจากนั้นให้ผู้เรียนจับคู่ฝึกถามตอบให้คล่องแคล่ว แล้วให้ตั้ง คำถามจากเรื่องที่อ่าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

นริสรา สุนนทราช. (2554). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นันทนา ใจทาน. (2553). *การพัฒนาการเขียนย่อความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ชุดฝึกทักษะแบบแผนผังความคิด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ประสพสุข ฤทธิเดช. (2559). *นวัตกรรมการศึกษาการสอนภาษไทย.* มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

พิบูลย์ ตัญญูบุตร. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นสุพรรณบุรี.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มัทธิรา ศิริตานนท์. (2559, กันยายน-ธันวาคม). การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด. *วารสารราชพฤกษ์, 14*(3), 95-99.

เมขลา ลือโสภา. (2555). *การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญารมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์. (2562)**.** *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562*. กาฬสินธุ์ : โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.

สมัย ลาสุวรรณ. (2559*). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.

สุภาวดี ยนต์ชัย. (2556).*การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

แสงระวี ประจวบวัน. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2556). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสาหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Robinson, F.D. (1961: 29-30). *Effective Study*. New York: Harper & Brothers.